

ԻԼՍ

...ապի քննիտէ գը-
...իւն իշխն պիր էվրօրա
...թօրիսնէի տ...սինու թէնքիլ թա-
...նա լիւզուի կէ կէրէք պուրատա վէ
...գալուն տամլ ննատա թագվիլէթ պուլ-
...պին ատէտի ռըր :
...օլմագ, վէրիթթօ զաղէթաքնն թէէ-
...վաքըդ պօտիկինէ նէզարէն, հէր նէ
...տէ իւսար պիր Պրանսըզ զաղէթա-
...ուհնտա աքօի եաղըրը իսէ տէ,
...Թ Թրանսա, Եունանիթման իլէ տէվ-
...լէթի Ալիէն միեանքնտ գալթ միւ-
...նասէպաթթն մէնի իլին, տիրթմաթ-
...ճա պիր միւսալիէն իճրաք խու-
...ուսուստա հէր պիր թէնքիլ արդ
...իթմէմիլ տիր :

—Անինտան(Եունանիթմանը զար-
պիտէ տիր) աթիտէք մայիւմաթ
եաղըրը արը :

Օսմանլըար, ինանլըմանեադ
տէրէճէտէ պիր կէրմիէթիլէ իս-
թիւհքեմաթ ինչաաթըլա մէշըու
տըրլար :

Շիմօլիտէ Արթատա, Ամպէլ-
լոնիտէ, Բիկամիտէ, Բլագատա վէ
սայիր մասէլլէրտէ իսթիհքեմաթ
ինչա իսթիլի տիր :

Եանեատան վէ Արթատան իքի
ալայ ասքեր կէտտէրիլիլ օլուպ,
պուլլար զիքը օլունան իսթիհ-
քեմաթարա թէվիլ իսթիլիլ տիր :

—Աթիմա զաղէթաքննն գալ-
լինճէ, էլթրօտա պուլունան ա-
սաքլրի Օսմանիէն օն պին նէֆէր
օլուպ, չու վէճէ իլէ թագաթմ գը-
լինմըլ տըր :

3800 նէֆէր Եանեատա, Ասա-
քերի մէրգուսնին պիր ֆըրգաք
Չէրքէս օլարիսի տիր : Իքի պա-
թարիա տալի թօր :

2500 նէֆէր Բիկա Արթա բիշ-
կեաճէտա :

1800 նէֆէր Բրէվէգատա :

Պագլիտ տէ, Էթրօսուն տիկէր
մաճէլլէրնէ թագաթմ իսթիլիլ
տիր :

—Եունան օրտուսունուն իքի
պիլիւք գապիլիլ, օրտու իշին
պէլիլ միւսպանեա իթմէք իւզրէ,
Մաճարիթման կիթմիլլէր տիր :

ԻՍԹԱՆՊՈԼՏԱ ՍՈՒԹԵՏԱՐԻՔԻ

Պու Անէտէ, օ մէսէլլէրտէն
տիր քի, հազըքնտա բէք չօզ
պահա օլունմուշ օլուղու հալտէ,
հիշ պիր սէմէրէսի կէօրիլմէմիլ օլ-

տուղու ճիհէթիլ, պու քէրլէ տա-
լիս հիշ պիր սէմէրէսի կէօրիլմէմէ-
ճէկի հազըքնտա տէրքեար օլան
չիւքհէմիլլէրնէ, քէնտիլիլ կէրի
տուրտուրամեքը : Պունունլա պէ-
րապէր չու էսնատէ, վէ հաթթմա
գըլլէն օրթաքնտա հիսս օլունան
սուսուղուգ, վէ չըգան եաղ մէվիլմ-
լէրինտէ հիսս օլունակիլէն սուսուգ-
լուգ գօրդուլար, սու թէտարիլի
վէ պունուն չարէսի հազըքնտա
պաղը միւթալաթմ պէեանքնա պի-
ղի մէճպուր իթմէքտէ տիրլէր :

Սու թէտարիլի մէնպալէրի ին-
թիեար իսթիլիլ գէման, ֆայտէ-
լի սուրէթմէ թաճթը նաղարք ի-
թինաեա ալլէնպիլէճէք իքի նօգ-
թա վար տըր : Պրինճիսի չու տուր
քի, գայտէլի ումուսիէն իւզրէ,
սու բունարը նէ գառար եաղքնտա
պուլունուր իսէ, սու օ գառար
եիւքսէքտէ պուլունուն վէ խալիս
օլունա օլուր : Տիկէրի իսէ չու տուր
քի, սուսու ալլաք հիպատան եիւք-
սէեք չըգարմադան իսէ, եիւք-
սէքտէն ալլաք պըրգըքնտա, էն
ալէա վէ էն էհիլէն թարիլ տիր :

Մատտէ բունարար հազըքնտա
օլուղունտա, իլք գայտէլին պա-
ղը իսթինաեթիլլէր վար տըր, ֆա-
գաթ չու իթիլալ չիմտիլի հալտէ
իճրա օլունամաղ չիւքի պիլ պու-
րաճըդտա, Էէրտէն թօրլանն
եաղմուր սուսունտան պահա իթ-
մէք էֆքեարքնտաքը, վէ պէեա-
նէ հաճէթմ Եօք տուր քի, պիր
տաղըն պէօլլիսնէ միւսէտտէտէն
տիւլէն եաղմուր, պիր չօզ ֆար-
սան ուզունլուղու պուլունան պիր
օլիսեա տէօքլիլալ, ճիլարարը,
ինանլուր վէ հայպիլար իլէ մէս-
քիւն օլան մէմէքթիլմէն ճէրէեան
իտէն եաղմուրտան ալլ քիրի վէ
մէվաթթը ճիլմիէն իլէ ալ մալուլթ
տէլիլ տիր :

Իսթմանպուլուն սու թէտարիլի
սիւլիլիլ իլէ չիւքիլ Գէնալիլլէ,
պէնտէր վէ սու Եօլար հազըքնտա,
տաղարտա վէ եիւքթէ մաճէլլէր-
տէ խաղինէլէր թէէսսիսի գայտէ-
լին իթիլիլալ իթալիլ քէրի հալտէ,
պալէատէքի նաղարիսթմ սըհէ-
թինէ իսքեաթ օլմալը տըրլար : Միւ-
մալիլլէրնէ միւսէտտէլլէրն սու
թէտարիլի խուսուսունտա իթիլի-
եար իլլէտիլլէր բունարար տալի
բէք միւսանպիլ տիր, չիւքի սու

պէնտէրտէ տուրտուրլուղուգճա,
սուսուն հալուղու հէր նէ գառար
պիլիլլէք վէ սըգ օրմանլար իլէ ի-
հաթթմ օլունմուշ օլտա պիլէ, օ սու
տիւնեանքն էն թաթը վէ էն խա-
լիս սուսու օլունա օլուր : Պէնտէր
կէրլի իսթմանպիլ իլին բէք կիւզէլ
վէ զանէթ էհիլէն սուրէթմէ գուլ-
անլըլար իսէ տէ, Պէ յօղունուն
վէ Պօղալ իլի քէօլլէրնին տալի-
մա պիլիլմէքտէ օլմալը ճիհէթիլ,
պէնտէրտէքի սու իսթիլաեաթմ
իլին քիֆանէթ իթմէքտէ տիր :

Պունուն մաատա, պէնտէր իլի
հալտէ սաղարմալմադ տա տըրլար
Տէօրթ սէնէտէն պէրու պու պէնտ-
լէր թէմիլլէնմէմիլ օլուղարքն-
տան, չիւստիլլէ եաղան եաղմուր-
լարտան խաղինէլլէր պիր չօզ մէ-
վաթթը աղիլէ կիրմիլ, վէ եղը-
լա գալլըլ տըր : Թագաթմ սուսու-
նուն արա սըրա պուլանքը վէ սա-
րը բէնկինտէ օլմալը, իլիլ մէգ-
քիւր խաղինէլլէրտէքի մուրտա-
լըրն, սունուն ճիլիլ ճէ հարէք-
թի իւզրինէ ալլիլաթ օլմալընտան
նէշէթ իթմէքտէ տիր : Իլպու իքի
ֆէնալըլլէն չարէլլէր հէմ գօլայ վէ
հէմ տէ միւլլէրն տիր : Շէօլլէք
արաքը պէնտէրն իսթիլիլիլ,
վէ պէնտէրտէն չէհիլն թա միւ-
նասիլ պիր մաճէլլէն գառար սու-
նուն ճիլիլ ճէրէեանքնտա սիւզիլ-
մէլլէր մալլուպ հալլէր օլուր : Պէնտ-
լէր պիր քէրլէ թէմիլլէնմէք օլուր
լար իսէ, սըգ սըգ թէմիլլէնմէքի-
կէ իսթիլաեա հալլէր օլմալը իլին,
պիր ճիւզիլ տիլգաթ իսթիլիլի
քիաֆի տիր : Մէսէլա, սունուն
պէնտէրտէ տէօքլիլալիլ հէր պիր
տէրէնին աղըքնա, ֆագաթմ սունուն
հիպատան պիր ալլ Եօքարքեա,
պիլ, քիւլիլ հալլուք եաղըրմալը
տըր քի, աղան սու օլտա տու-
րարաք, պէնտէրտէ աղմաղտան էվ-
լիլ, պիրլիլտէ կէթիլիլիլ գուլ-
լու գուլ վէ թօքաղը օլտա պիլալ-
սըն : Հէր պիր պէնտէրտէն պիր
ալլ ուզադտա վէ օ պէնտին խա-
ղինէսի էլիլաթքնտա պիր խէնտէք
տալիլ ալլալիլիլ քի, տաղար-
տան աղան սու, կէօլէ տէօ-
քիլլէքտէն էվլիլ, պիրլիլտէ
կէթիլալիլ թօքաղը վէ սայրէլիլ
օլտա պիլալսըն : Մէգքիւր խէն-
տէք իլէ հալլուղու թապիլաթիլլէ
վաղըլ վաղըլ թէմիլլէնմէք իլաղըմ

տըր, ֆագաթմ պունտա ալալ կիւճ-
լիւք Եօք տուր : Պէնտէրտէքի
սու, տալիլալ արթմաղտա օլան
Աթընքն տալիլլէր վէ Պօղալ իլինին
Բուսէլիլ ճիհէթիլ գարիլիլլէր է-
հալիլիլ իսթիլաեաթմ քիֆա-
նէթ իսթմէք պիր հալտէ պուլուն-
տուղունու սէօլլէրտէք : Իլիլ պու-
պապտէ իսթիլալ օլունան քիթա-
թիլլէր, պու սէօլլէրտէլիլիլ
թապիլալ իթմէքտէ տիրլէր : Իւշ
ատէտ պէնտտէ թօլանան սունուն
մէգաթթը միւլլէվաթթը, թագրի-
պա 116 միլիօն կալօն (պիր կալօն
է պուլուգ իլիլալ տըր) պալիլ օլ-
մաղտա տըր : Էվլէր պալլանմալ,
աղմաղ վէ սայրլէր իլին 16 միլիօն
կալօնունու թէնգիլ իսթմէք օլուր
իսէք, իսթիլաեաթմ էհալիլ իլին
100 միլիօն կալօն գալլըր քի, պու
տա չու վէճէ իլէ թագաթմ իսթիլիլ
տիր :

Table with 2 columns: Item name and Value. Items include Եւրոպա, Միլիոն, Բիլիոն, Գալլալ, Դոլար, Էլիք, Բիլիոն, Գալլալ, Դոլար, Էլիք.

ՆՈՒՅՈՒՆՈՒՄԻ ՔԻՒՐԵԹԻ ԱՐՁ

Ալմանեատա ճօրաքիլա ֆէնիլ
էրպալլէնտան Մ. Պէհմ, քիւլլէրէլի
արդ էհալիլիլն նուֆունտան տա-
լիլ թէէլիլ իսթիլիլ էսէրի մէշ-
հալլաեա, պու քէրլէ, ալթընք
տէֆա օլարաք թապ ու նէշ իթ-
միլ տիր :

Էսէրի մէգքիլլուն պէնիլ տէ-
ֆա թապ գէմանքնտան պէրու,
Էիլիլիլ իլին մաճ միւրուր իթմիլ
իսէ տէ, միւստէթիլ մէգքիլլէր գա-
թընտա, Իւքանեա, վէ Բօրթէկիլ,
վէ Եունանիլման, վէ Հէրէք, վէ
Պօսնա, վէ Նիւլ-Չէլանտ, վէ Նու-
վէ Գալլէտանիլ գըթալարքնտա, վէ
Թալիլիլ, վէ Մարքիլ, վէ Սանտ-
վիլ մաղարքնտա, վէ Սէնէլիլ,
վէ Սէն Սալլաթար, վէ Բէրու, վէ
մէմալիլ քի սայրլէրտէ, միւսէտտէ-
տէն թաճիլիլ նուֆուն վուգու-
պուլուպ, խալիլ մալիլաթմ ճէ-
տիլալ թէրաքիլա իթմիլ տիր :

Ճանիլարաք թաճիլիլ նուֆուն-
սու նէթիլիլ, մուսթիլալ իլան
օլունմուշ տուր :

Ամէրիգա մէմալիլիլ միւսթէմէ-
տաքնն միւսէտտէտէն թաճիլիլ
նուֆունտա իսէ, կէշնտէ նէշ օ-
լունմուշ տուր :

Էսէրի մէգքիլլուն միւսգաթտէ-
մէօլիլտէ, պին սէքիլլէր սէք-
սէնտէն պէրու վուգու պուլան թաճ-
րիլիլ նուֆունտա պէեան օլունմուշ,
վէ պին սէքիլլէր էլիլ իլին գա-
տար, Ալպիլիլ, վէ Իթալիլ, վէ
Իսրանեա, վէ Բօրթէկիլ, վէ Ճէ-
գալիլ, վէ Ալպիլալ միւսթէմիլ-
քեաթիլ իլէ, ճէնուպի Աֆրիգատա
թաճիլիլ նուֆուն օլունմալալ,
անտէն սօնրա պու ուսուլին իճրա
օլունմուղու, իֆատէ գըլլէրմալը :

Էն Էսէրի մալիլալ կէօրէ, էվ-
րօպա էհալիլիլ իւշ Էիւլլ օն պէշ միւ-
եօն տօգուլ Էիւլլ Էիլիլիլ տօգուլ
պին, վէ Ասիա էհալիլիլ սէքիլլէր Էիւլլ
օլուլ տէօրթ միլիօն, Էէտիլ Էիւլլ
Էէտիլ պին, վէ Աֆրիգա էհալիլիլ
Էիլ Էիւլլ պէշ միլիօն տօգուլ Էիւլլ
Էէթմիլ տօգուլ պին, վէ Ամէրիգա
էհալիլիլ տօգուլ պէշ միլիօն տէօրթ
Էիւլլ տօգուլ պէշ պին, վէ Ալլա-
թալիլ, վէ Բօրթէկիլ էհալիլիլ
տէօրթ միլիօն օլուլ պիր պին, վէ
աղթարը գուլպիլ էհալիլիլ սէք-
սէն իլիլ պին քի, ճէման, քիւր-
լէլ արդ էհալիլիլ պիր միլիօն (1)
տէօրթ Էիւլլ էլիլ պէշ միլիօն, ալ-
թը Էիւլլ Էիլիլիլ իւշ պին պէշ Էիւլլ
նուֆուն օլուլ, Էսէրի մէգքիլլուն
էն ուն թապքնտան պէրու, Էիլիլիլ
Էիլ մաճ իլինտէ քիւրլէլիլ արդ է-
հալիլիլ, օն ալթը միլիօն Էէտիլ
Էիւլլ Էէթմիլ սէքիլլէր նուֆուն
թէգալիլալ իթմիլիլ անլալլըլ տըր :

Էվրօպա էհալիլիլ նուֆունտա
թալիլիլ թաճիլիլլէրլլէ պէրապէր
աթիլտէ պէեան օլունուր :

Table with 3 columns: Year, Value, Item name. Items include 1878, 1879, 1876, 1878, 1878.

(1) Միլիար տիլէք, միլիօն քէրլէ միւ-
եօն տիլէք տիր, վէ իլիլ քաղաքալ ալիլա
օլմանար պիլմէլ տիրլէք քի, օն
քէրլէ Էիւլլ պին, վէ Էալթստ Էիւլլ քէր-
լէ օն պին պիր միլիօն տէնիլիլ :

ԿԻՃԷ ՍՈՒԼԹԱՆԸ

(262)

—Նէ՞ օրմագ, իլիլ պէն օ գա-
տըրմ, Եալթստ տաճա տօղունու
օ գառն իսթիլ :

—Շիւպհէլիլ սէօլլէրտէլիլիլ ան-
լաեաթմօրմ : Չիւքիլ սիլ օ սէօլ-
լէտիլիլ գառն օլուղունուլ հալ-
տէ, նաթըլ օլուր քի, չիւսի օ օլ-
մաղըքնը :

—Պէնիլ թանքեանլար պէնիլ էօլ-
միւլ տիր գան իթմէքտէ տիրլէր
Պէնիլ էվլիլ, վարիլաթմ, Էիւլ-
գիւլ, վէ իսթիլ, հէրալ տէ զայլ
վէ մաճ օլուղար : Կէշմիլ գէման-
տան պէնտէ իլլալարալ գալալ, ա-
տալլէթ վէ իսթիլալ իսթիլիլտէն
պաղաք պիր չէլ գալմալը :

—Էիլէր Էօլլէ իսէ, հալիլիլլէ Էսէֆ
իտէրիլ, պէտալաթմ գառն, տէ-
տիլ Բընէ մէրգուսնին սէօղիլլէ
գալթ իտէրէք, ֆիլաթմ չուրաթ
անլաեաթմօրմ քի, սիլլին հա-
լինիլ իլէ պէնիլ հալիլալ արաքն-
տա նէ՞ միւսաթպաթ վար տըր, վէ
նէ՞ իլին պիր ալլ էվլիլ սիլլ քէն-
տիլիլ պէնիլ հաղըքնտա գա-
պահաթիլ կէօթիլլէրտուլուլ :

—Օրաքըն անլաեաթպըքնը,
միւսիլ մարքիլ, իլինքիլ Կուլուն,
պարուն տը Բէրթանն տօլլու, չէ-
րիլիլ, վէ ստէթալ իւհու մէսա-
պէսինտէ օլունա օլուղունու հէ-

նուլ պիլմէպիլիլ :

—Բընէ տիլթէնէրէք,
—Բէրթանն չէրիլիլ միլ... սիլլ
միլ... տէտիլ տէհէթիլ վէ Էիւլ-
սէք սէտա իլէ :

—Էվլիլ, պէն : Պէն անքն ճի-
նանէթիլլին անլաթմ, գալլալթմ-
տմ վէ օ ճիլաեթիլլէր հիստէար
օլունա, ժան տը Սիլմէթ վէ սիլլէ
գալլը, հէր նէ թէնէպալիլալ վու-
գու պուլուլ իսէ, զիլաթէ պէնիլ
էսէրիլ տիր, նէթիլլէր պարունու
Մ. տը Բիլեօնիլ քէնիլ սօլարալ :

—Ալալ գալլը, տէտիլ տէհէ-
թմալլ պիր հիստէթ վէ զաղալիլիլ
պու ալալալլը հէմ իճրա իթմիլ-
սիլիլ, հէմ տալիլ, պան սէօլլէ-
Եօրունուլ հա, ժան տը Սիլմէ-
ղէ գալլը մուսիլլէլիլ գառարալան-
տէ պուլունմալալունուլ, վէ պու-
նու պէնիլ գալլըքնտա իլլար իթ-
մէքիլլէ ճէալաթմ տէ իսթիլալա-
նուլ, հա, Աճ, Եա սիլլ տիլալ-
նէսիլիլ, վէ Եալիլալ իսթիլալալա-
նուլ քի սիլլ Եօրունուլիլ :

—Միւսիլ մարքիլ, կէրլիլ պէնիլ
հաեաթմ սիլլին էլիլիլտէ տիր,
ֆագաթմ սաղըքնըքնը : Էիլլէրիլ պէ-
նիլ սօնուն գառար տիլլէմէհէճէք
օլուրալալ, Էիլլէրիլ պէնիլ սըր-
րէմ պէնիլալ մաճ օլլ գալլիլ օլա-
ճալ օլուր իսէ, քէնտիլիլ տէ գալ-
միլ օլան պիլիլիլ ստաթէթ վէ իլ-
պալ իսթիլիլ, քէնտիլ թագալիլալ
թընք իլէ Էիլլէ չըգարմըլ օլունալ :

սընք, վէ պու սուրէթիլ սիլլ քէն-
տիլիլ, ժան տը Սիլմէթ իլին, վէ
պիլլաթմ քէնտիլիլ իլին, Կուլուն
վէ պարուն տը Բէրթաննալ տաճա
զիլաթէ պիր տուր Էքպէր օլունա
պուլունմալալալալ :

Պու սէօլլէր իլլէրիլլէ Բընէ, ֆէվ-
ղէլաթ պիր ճաճա իճրալալալ,
գալլիլտէ վէ տալարալալալ ճէ-
վէլան իտէլիլլէն չէտիլ իլլալ ու
հիստէթիլ թէսիլլէն մուլաֆիլալ
օլունա, վէ պէր հաեաթ օլան պիր
քիլմէնին պաղաքնտան չըգան սէ-
սէ միւլապիլ օլմանալ պօղուգ պիր
սէտա իլէ :

—Տէվաթ իսթիլիլ, տէտիլ, լա-
քիլ Բէրին քէլաթա տէվաթ իթ-
մէք իլլալ, աղըքնը ալմաղտա
իլլէն :

—Իալլ, ճէվալ պիլլիլիլ, վէ
հաեաթըքնը իսթիլ իլին օլուն
հաղըքաթմ հալիլ սէօլլէլիլիլ,
տէնու իլալլէ իթիլիլ :

—Սիւալ իսթիլիլ, ճէվալ պիլ-
մէլլէ միւլալալալալ :

—Պու կիւլիլիլ մաատմ պա-
րուն տը Բէրթանն նալիլ հալիլ օ-
լան գառն, սաճիլլէն ժան տը
Սիլմէթ միւս տիր :

—Իալլ :
—Աճ, պէն պունա էմին իսթիլ,
տէտիլ Բընէ, գալլիլիլ հիստիլա-
լը թագալիլիլ պէնիլ Եալլալալա-
լալ իսթիլ : Ֆագաթմ օլ գառն,
օլ ալալալ չէրիլլէ պուլունմալ օլ

պիր գառն քիլմ տիր :

—Պիր թագաթմ ճիւհէլալալ սա-
հիլիլ, վէ իլիլ տէֆա էվլիլմիլ օլ-
մալ, վէ ճիլաեթ իճրալալալալ
պուլունմալ թէօմէթիլլէ, նանթ
մաճէմիլ թարաֆընտան գաթիլ
մաճէրմ պիր տէրպէտէր վէ պիր
չիլիլալ տիր :

—Աճ ալալ, աճ ճէհէնէմ
մալիլալալալ մաղաթմ սալալ ու թէ-
հալիլալ լալլը, զաթէն ալալ իլ-
թիլալ կիւլիլ եաղալալալալալ
տըր : Ճէվալ պիլլիլիլ, գալլալ,
ճէվալ պիլլիլիլ, ժան տը Սիլմէթ
հաեաթտա մը տըր :

—Էվլիլ, հաեաթտա տըր :

—Աճ, սաճիլ մի տիր, սաճիլ
մի տիր :

—Պու տիւնեատա էն զիլաթ
մուգաթտէն հէր նէ վար իսէ, ա-
նը իլլէրիլլէ Էէմին իսթիլլէ սէօլ-
լէրիլ քի, սաճիլ տիր :

—Լալլին նաթըլ օլուլալ տա ֆէր-
թան պու պիլալլէ չիմտիլէ գա-
տար օալ պաղմըլ տըր :

—Բէրթան օ պիլալլէլիլ էօլմիլ
տիր գան իթմէքտէ տիր, վէ մէր-
լուն իսէ իսթիլալ պէն

